

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย

Factors Affecting Administrative Success to World-Class Standard Schools: A
Case Study of Primary Schools in Loei Province

พิมพ์อร สดเอี่ยม

Pim-on Sod-ium

ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง

Pradit Srinonyang

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: pimon.sod@mbu.ac.th

Received: 12 July 2024, Revivsed: 2 August 2024, Accepted: 17 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นกรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลย ประเทศไทย วัตถุประสงค์เฉพาะคือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืน การวิจัยใช้วิธีการแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย บุคลากรจากโรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากล 3 แห่งในจังหวัดเลย รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และ (3) การพัฒนาบุคลากรครู นอกจากนี้ยังพบว่าการบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น และการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญ ความท้าทายหลักได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการรักษาสมดุลระหว่างมาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาแนวทางการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืนสำหรับจังหวัดเลย โดยเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การสร้าง

หลักสูตรบูรณาการที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน

คำสำคัญ: โรงเรียนมาตรฐานสากล, การศึกษาระดับประถมศึกษา, การบริหารโรงเรียน, จังหวัดเลย, การพัฒนาการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the factors contributing to the success in managing world-class standard schools, focusing on primary schools in Loei Province, Thailand. The objectives were to (1) examine the current situation, problems, and challenges, (2) analyze the factors affecting success, and (3) propose guidelines for developing appropriate and sustainable primary school management towards world-class standards. The study employed a mixed-methods research design. The research population comprised personnel from three world-class standard primary schools in Loei Province, including school administrators, teachers, educational personnel, students, parents, and community representatives. Data were collected through questionnaires, in-depth interviews, focus group discussions, and observations.

The findings revealed that the most critical factors contributing to success were (1) leadership of school administrators, (2) promotion of English language and technology skills, and (3) teacher professional development. The study also found that integrating international standards with local context and efficient resource management were significant factors. Challenges included developing English language skills, integrating technology in teaching and learning, and balancing international standards with local cultural preservation.

Based on these findings, the research proposes guidelines emphasizing visionary leadership development, enhancing English and technology skills relevant to local context, implementing continuous teacher development, creating integrated curricula combining international knowledge with local wisdom, and fostering community participation in school development.

Keywords: World-Class Standard Schools, Primary Education, School Management, Loei Province, Educational Development

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การศึกษาระดับพื้นฐานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับเยาวชน (UNESCO, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่แข็งแกร่ง ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้และได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จังหวัดเลย ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีลักษณะเฉพาะทั้งทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษา (สำนักงานจังหวัดเลย, 2564) นอกจากนี้ จังหวัดเลยยังมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565) บริบทเฉพาะนี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการปลูกฝังความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองโลกในอนาคต ในจังหวัดเลย มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1, 2565) โรงเรียนเหล่านี้มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (Global Citizen) มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยนั้นเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น (พรพิมล ประสงค์พร, 2562) นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงการรักษาสสมดุลระหว่างความเป็นสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดเลย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจถึงกลไกและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2007) ที่เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงบริบทของชุมชนและท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนา

การศึกษาที่ยั่งยืน (Sustainable Educational Development) ซึ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน (UNESCO, 2017) โดยการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลยจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

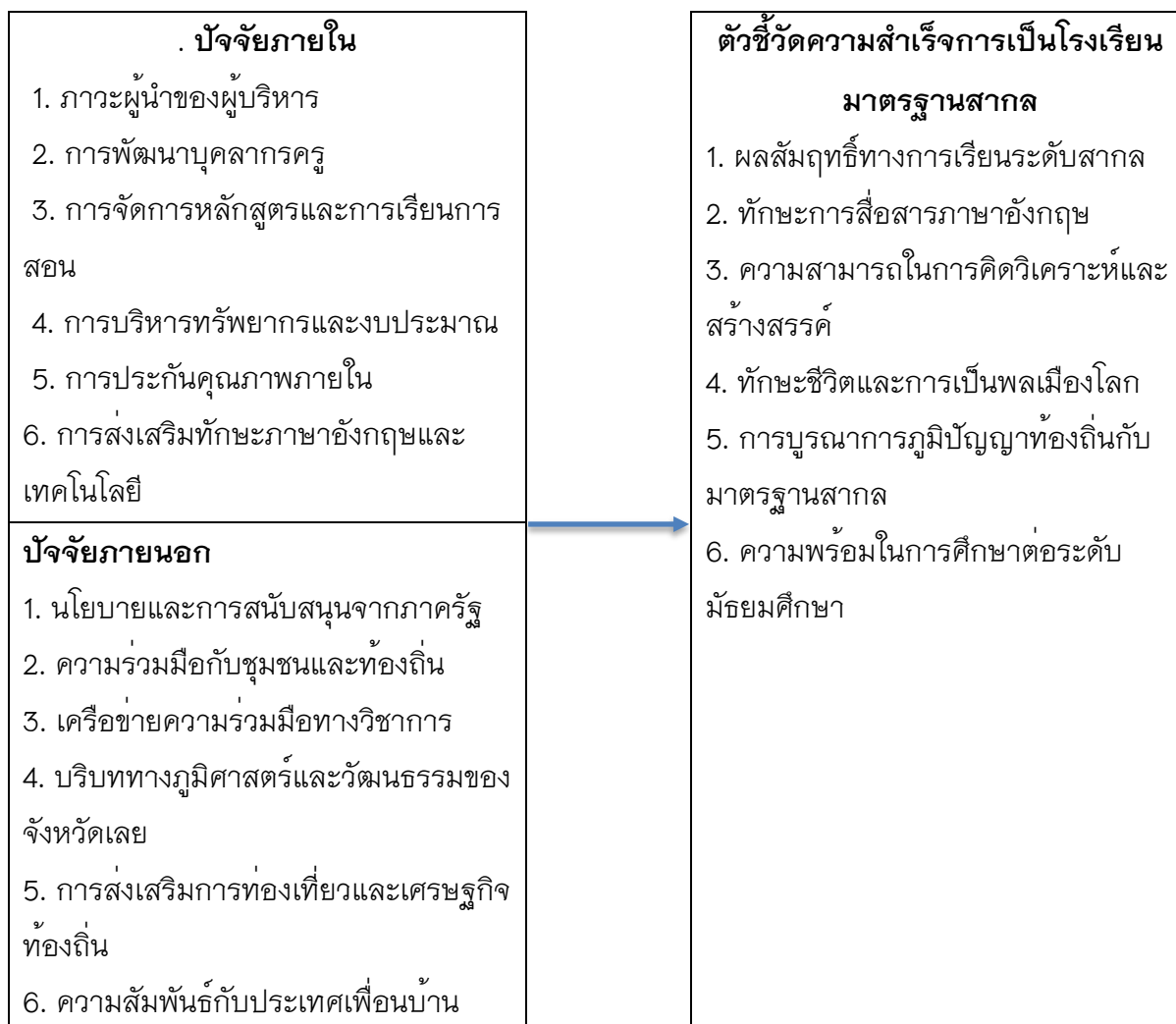
ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย" จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยและพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานที่มีคุณภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (United Nations, 2015)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทายในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลย
2. เพื่อวิเคราะห์และจำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลย โดยคำนึงถึงบริบททางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่
3. เพื่อเสนอแนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืนสำหรับจังหวัดเลย โดยบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษามัยใหม่กับภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง รวมทั้งสิ้น 2,515 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครูและ

บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 180 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 1,200 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,200 คน และตัวแทนชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 345 คน และเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 10% รวมเป็น 380 คน แบ่งเป็น

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 12 คน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 123 คน ครูผู้สอน จำนวน 90 คน (30 คนต่อโรงเรียน) แบ่งเป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 24 คน (8 คนต่อโรงเรียน) และบุคลากรสนับสนุนการศึกษา จำนวน 9 คน (3 คนต่อโรงเรียน)

3. นักเรียน จำนวน 150 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 150 คน (50 คนต่อโรงเรียน)

4. ผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 83 คน แบ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน (20 คนต่อโรงเรียน) และตัวแทนชุมชน จำนวน 23 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 3 คน และตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกทุกคน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เลือกแบบเจาะจงทุกคน และบุคลากรสนับสนุนการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. นักเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับชั้นและห้องเรียน
4. ผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตัวแทนชุมชน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความเชี่ยวชาญและความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ใช้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล อาจแบ่งเป็นส่วนข้อมูลทั่วไปและส่วนประเมินปัจจัยต่างๆ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมุมมองที่หลากหลาย มีการกำหนดหัวข้อหลักไว้ล่วงหน้า แต่มีความยืดหยุ่นในการถามคำถามเพิ่มเติม

3. แนวคำถามสนทนากลุ่ม ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการสนทนากลุ่มกับครู บุคลากรทางการศึกษา และตัวแทนชุมชน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและประสบการณ์ที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน

4. แบบสังเกตการณ์ ใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมและการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อาจไม่ได้จากการสอบถามหรือสัมภาษณ์

การตรวจสอบคุณภาพ

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัย: เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ทำให้เครื่องมือวิจัยมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างเครื่องมือ: พัฒนาเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็น

3. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา: ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และคำนวณค่า IOC เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม

4. การทดลองใช้เครื่องมือ: ทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามและระยะเวลาในการตอบ

5. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น: ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเพื่อประเมินความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

2) วิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เพื่อหาประเด็นหลักและรูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทายในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลย พบว่า โรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากลในจังหวัดเลยทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ในปัจจุบัน โรงเรียนเหล่านี้ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยนั้นยังคงเผชิญกับปัญหาและความท้าทายหลายประการ ประการแรก การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของทั้งครูและนักเรียนยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ เนื่องจากโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่มีจำกัด แม้ว่าจังหวัดเลยจะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว แต่การเชื่อมโยงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษกับบริบทการท่องเที่ยวยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

ประการที่สอง การบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพยังคงเป็นปัญหาสำคัญ แม้ว่าโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี แต่การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของครูและการออกแบบการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความหมายยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีของนักเรียนในเขตเมืองและชนบทยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

ประการที่สามคือการรักษาสสมดุลระหว่างการพัฒนาสู่มาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดเลยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรมาตรฐานสากลจึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทาย โรงเรียนต้องพยายามสร้างหลักสูตรที่ตอบสนองต่อมาตรฐานสากลในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเอง

นอกจากนี้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรยังคงเป็นปัญหาสำคัญ การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลต้องการการลงทุนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สื่อการเรียนการสอน และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งอาจเป็นภาระทางการเงินที่หนักสำหรับโรงเรียนและชุมชน การแสวงหาแหล่งทุนและการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น

ประการสุดท้าย การสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ เนื่องจากแนวคิดเรื่องโรงเรียนมาตรฐานสากลอาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชนในจังหวัดเลย การสื่อสารให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล รวมถึงการสร้างกลไกให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

แม้จะเผชิญกับความท้าทายเหล่านี้ แต่โรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากลในจังหวัดเลยก็ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกเป็นจุดแข็งที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการก้าวข้ามความท้าทายและพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อบริบทของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.65	0.48	มากที่สุด	1
2. การพัฒนาบุคลากรครู	4.52	0.56	มากที่สุด	3
3. การจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.48	0.62	มาก	4
4. การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ	4.35	0.71	มาก	6
5. การประกันคุณภาพภายใน	4.30	0.68	มาก	7
6. การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี	4.58	0.53	มากที่สุด	2
7. ความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น	4.42	0.64	มาก	5
8. เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	4.25	0.72	มาก	8
รวม	4.44	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.44, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ปัจจัยคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{x}$ = 4.65, S.D. = 0.48) การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.53) และการพัฒนาบุคลากรครูการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.56) ส่วนเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.72)

3. แนวทางในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

- 1) พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ด้านมาตรฐานสากล
- 2) เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสำหรับครูและนักเรียน
- 3) สร้างหลักสูตรบูรณาการที่เชื่อมโยงมาตรฐานสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก
- 5) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นมาตรฐานสากล ปัญหาสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การบูรณาการเทคโนโลยี และการรักษาสอดคล้องระหว่างมาตรฐานสากลกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความท้าทายหลัก คือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร และการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ภาพรวมทุกปัจจัยมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ การจัดการหลักสูตร ความร่วมมือกับชุมชน และการบริหารทรัพยากร อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.65) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรร่วมกันพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Hallinger และ Lee (2013) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของประเทศกำลังพัฒนาที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

2. ด้านการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับสอง ($\bar{X}=4.58$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคโลกาภิวัตน์ ทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงความรู้และโอกาสในระดับสากล โดยเฉพาะในจังหวัดเลยซึ่งมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน การพัฒนาทักษะเหล่านี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับ แนวคิดของ Zajda (2015) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาและเทคโนโลยีในการศึกษาระดับนานาชาติ และงานวิจัยของ Fang และ Warschauer (2004) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีและการสอนภาษาอังกฤษในการพัฒนาการศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรครูเป็นปัจจัยสำคัญอันดับสาม ($\bar{X}=4.52$) ในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายและหลักสูตรไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน การพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยที่อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Fry และ Bi (2013) ที่พบว่าการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย และแนวคิดของ Darling-Hammond (2017) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูในการปฏิรูปการศึกษา

4. ด้านการบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การจัดการหลักสูตรและความร่วมมือกับชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$ และ 4.42 ตามลำดับ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยจำเป็นต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างมาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างหลักสูตรที่บูรณาการทั้งสองส่วนนี้และการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างการยอมรับและความยั่งยืนของการพัฒนา สอดคล้องกับ แนวคิดของ UNESCO (2017) เรื่องการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล และงานวิจัยของ Cheng (2004) ที่เสนอแนวคิดการ "ท้องถิ่นภิวัตน์" (glocalization) ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่นกับมาตรฐานสากล

5. ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรและงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35) แต่ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แม้ว่าทรัพยากรและงบประมาณจะเป็นสิ่งจำเป็น แต่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าอาจมีความสำคัญมากกว่าการมีทรัพยากรมาก โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยที่อาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Fullan (2007) ที่เน้นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนา

บุคลากรมากกว่าการเพิ่มทรัพยากร และแนวคิดของ Hanushek (2003) ที่พบว่าประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรมีความสำคัญมากกว่าปริมาณของทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยควรจัดโครงการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ด้านมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดเลย

2) ควรสร้างเครือข่ายผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับผู้บริหาร

2. การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

1) โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับบริบทการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของจังหวัดเลย เช่น การฝึกภาษาอังกฤษผ่านการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

2) ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้นักเรียนและชุมชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการเรียนรู้ออนไลน์ได้

3. การพัฒนาบุคลากรครู

1) ควรจัดทำแผนพัฒนาครูรายบุคคล (Individual Development Plan) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและความต้องการของโรงเรียน

2) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนหรือฝึกอบรมระยะสั้นในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาว เพื่อเพิ่มประสบการณ์และมุมมองระดับสากล

4. การบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น

1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการความรู้สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเลย เช่น การประยุกต์ใช้หลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

2) จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

5. การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

- 1) พัฒนาระบบการระดมทุนและทรัพยากรจากชุมชนและภาคเอกชน โดยนำเสนอโครงการพัฒนาโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 2) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย เช่น การแบ่งปันสื่อการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดเลย โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย
2. ศึกษาผลกระทบของการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง
3. ทำการวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงระหว่างระดับการศึกษา
4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการที่เชื่อมโยงมาตรฐานสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเลย โดยใช้วิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
5. วิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์และมุมมองของครู นักเรียน และผู้ปกครองต่อการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เพื่อให้เข้าใจผลกระทบและความท้าทายในระดับปฏิบัติ
6. ศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลยกับโรงเรียนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศลาว เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระดับนานาชาติ

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). *แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ประจำปี 2565*.
- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเลย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล*.
- โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2562). การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาเชิงพหุ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(2), 286–302.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานจังหวัดเลย. (2564). *แผนพัฒนาจังหวัดเลย พ.ศ. 2564–2570*. สำนักงานจังหวัดเลย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2564*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.

Cheng, Y. C. (2004). Fostering local knowledge and human development in globalization of education. *International Journal of Educational Management*, 18(1), 7–24.

Darling–Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn from international practice? *European Journal of Teacher Education*, 40(3), 291–309.

Fang, X., & Warschauer, M. (2004). Technology and curricular reform in China: A case study. *TESOL Quarterly*, 38(2), 301–323.

Fry, G. W., & Bi, H. (2013). The evolution of educational reform in Thailand: The Thai educational paradox. *Journal of Educational Administration*, 51(3), 290–319.

Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.

Hallinger, P., & Lee, M. (2013). Exploring principal capacity to lead reform of teaching and learning quality in Thailand. *International Journal of Educational Development*, 33(4), 305–315.

Hanushek, E. A. (2003). The failure of input-based schooling policies. *The Economic Journal*, 113(485), F64–F98.

UNESCO. (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO.

United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York: United Nations.

Zajda, J. (2015). *Globalisation and its impact on education and policy*. In Second International Handbook on Globalisation, Education and Policy Research (pp. 105–125). Springer, Dordrecht.